

Ένα γεγονός που κυριολεκτικά με συγκλόνησε, ήταν μια ξεχωριστή εκδήλωση που έγινε στο Γηροκομείο του Αιγίου το 1984 ή 1985 . *(η κρατική τηλεόραση πρόβαλε αργότερα ένα ρεπορτάζ για την εκδήλωση)*. Ηλικιωμένοι , νέοι και παιδιά έσκυβαν ευλαβικά και φίλαγαν το χέρι μιας κουβαριασμένης γερόντισσας.

Ήταν οι «κλουβίτες» , τα παιδιά και τα εγγόνια τους. Και αυτή ήταν η Ηρώ, η καπετάνισσα.

Στα χωριά της Αιγιαλείας , οι παλιότεροι έφτιαξαν θρύλους για την πανέμορφη Ηρώ που στις 22 Ιουνίου 1944 στάθηκε μπροστά στο τραίνο του θανάτου , έκοψε το ηλεκτροφόρο καλώδιο και ελευθέρωσε την «κλούβα». Μετά από το γεγονός αυτό οι τρομοκρατημένοι ναζί απαγόρευσαν στους πολίτες να πλησιάζουν την «κλούβα».

Η ηρωική πράξη της Ηρώς τίναξε στον αέρα την προσωπική της ζωή και η πολιτεία την αντάμειψε με φυλακή και εξορία.

Η επιλεκτική μου μνήμη δυστυχώς συμπίπτει με την επιλεκτική αμνησία σημαντικών γεγονότων.

Οι περισσότεροι γνωρίζουμε την ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοπόταμου σαν την κορυφαία αντιστασιακή ενέργεια . Λιγότεροι ίσως, γνωρίζουμε για τα εκατοντάδες σαμποτάζ που έγιναν στους σιδηροδρόμους.

Όμως σχεδόν κανείς δεν μνημονεύει του αφανείς ήρωες αντιστασιακούς, τους «κλουβίτες» που στέκονταν περήφανοι τραγουδώντας και καλώντας τους αντάρτες να μην σταματήσουν τις επιθέσεις τους.

Στο Κούρνοβο , στις 6 Ιουνίου του 1943 εκτελέστηκαν « οι Άγιοι 106 » . Τα ονόματά τους είναι χαραγμένα στη μαρμάρινη στήλη και στην συλλογική μνήμη.

Ίσως κάποτε μια δεύτερη στήλη στηθεί στο ίδιο μέρος με τα ονόματα των «κλουβιτών» που θυσιάστηκαν .

Αφιερωμένο,
στην μνήμη της Ηρώς από τις Καμάρες,
το χωριό που διάλεξα για δεύτερη πατρίδα μου

Χρηστίνα Σ. Σωτήρχου

Πριν αναφερθώ σε μία από τις μεγαλύτερες αντιστασιακές ενέργειες που έγιναν στην κατεχόμενη Ευρώπη το πρώτο εξάμηνο του 1943 και οδήγησε στην πρώτη μαζική εκτέλεση πολιτικών κρατουμένων (η δεύτερη ήταν οι 200 της Καισαριανής την Πρωτομαγιά του 1944) θα ήθελα να κάνω μια αναδρομή σε ιστορικά γεγονότα, καταστάσεις και λησμονημένους ήρωες.

Η διάσκεψη της Καζαμπλάνκα ήταν σύσκεψη των ηγετών των Συμμάχων που έγινε στην Καζαμπλάνκα, πόλη του (τότε) Γαλλικού Μαρόκου από τις 14 έως τις 24 Ιανουαρίου 1943 υπό την κωδική ονομασία «**SYMBOL**». Στη διάσκεψη, σε επίπεδο ηγετών, συμμετείχαν ο Αμερικανός πρόεδρος Φραγκλίνος Ρούζβελτ και ο Βρετανός πρωθυπουργός Ουίνστον Τσόρτσιλ. Απουσίαζε ο Ιωσήφ Στάλιν, ο οποίος, αν και είχε προσκληθεί, λόγω της επικείμενης μάχης του Στάλινγκραντ. Οι δύο ηγέτες είχαν μαζί τους όλους τους αρχηγούς επιτελείων τους και σημαντικούς στρατιωτικούς παράγοντες. Παρόντες ήταν επίσης οι Γάλλοι ανταγωνιστές στρατηγοί Σαρλ ντε Γκωλ και Ανρί Ζιρώ. Η βασική απόφαση της διάσκεψης ήταν ότι ο αγώνας των Συμμάχων έπρεπε να συνεχιστεί μέχρι του σημείου που αποκαλείται «**bitter end**» (πικρό τέλος), δηλαδή μέχρις ότου η Ναζιστική Γερμανία οδηγηθεί στην άνευ όρων παράδοση (Unconditional surrender) Το ίδιο θα ίσχυε τόσο για την Ιταλία όσο και για την Ιαπωνία. Συμφωνήθηκε επίσης ότι κανείς από τους Συμμάχους δεν θα αποδεχόταν χωριστή παράδοση κάποιας από τις δυνάμεις του Άξονα (π.χ. η Ιταλία όφειλε να παραδοθεί στους Συμμάχους και όχι στη Βρετανία ή στις Ηνωμένες Πολιτείες).

Η εισβολή των Συμμάχων στη Σικελία ήταν μια μεγάλη στρατιωτική επιχείρηση του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Με το κωδικό όνομα «**Operation Husky**» οι συμμαχικές δυνάμεις απέσπασαν τη Σικελία από τις δυνάμεις της φασιστικής Ιταλίας και της Ναζιστικής Γερμανίας. Η επιχείρηση άρχισε τη νύκτα μεταξύ 9ης και 10ης Ιουλίου 1943 και στρατηγικά πέτυχε όλους τους στόχους όπως είχαν προσχεδιαστεί: Εκδιώχθηκαν όλες οι δυνάμεις του Άξονα από το νησί και τα γεγονότα προκάλεσαν την πτώση του Ιταλού δικτάτορα Μπενίτο Μουσολίνι. Η επιχείρηση έληξε στις 17 Αυγούστου και με την επιτυχία της άνοιξε το δρόμο για τη συμμαχική εισβολή στην Ιταλία.

Ένα από τα μεγαλύτερα σχέδια παραπλάνησης του αντιπάλου, ήταν η «**Operation Mincemeat**» μια επιτυχημένη βρετανική επιχείρηση αποπροσανατολισμού κατά την διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου που είχε ως αντικειμενικό σκοπό να πείσει τη γερμανική Ανώτατη Στρατιωτική Διοίκηση της Βέρμαχτ (OKW, Oberkommando Wehrmacht) ότι οι Σύμμαχοι επρόκειτο να εισβάλλουν στην Σαρδηνία και την Ελλάδα αντί για τη Σικελία που ήταν ο πραγματικός τόπος της απόβασης

Με το σχέδιο αυτό επιδιώχθηκε - και κατορθώθηκε - να πειστούν οι Γερμανοί ότι μια μικρή απόβαση θα γινόταν στη Σαρδηνία αλλά ο κύριος όγκος των Συμμαχικών δυνάμεων θα στρεφόταν στα παράλια της Ελλάδος και συγκεκριμένα στην Πελοπόννησο, όπου θα εγκαθιστούσαν ναυτικές βάσεις στην περιοχή της Καλαμάτας και αεροπορικές στην περιοχή του Αράξου. Οι Γερμανοί έπεσαν στην παγίδα και διέσπειραν τις δυνάμεις τους: Με διαταγή του Χίτλερ δύο θωρακισμένες μεραρχίες μετακινήθηκαν από το Ανατολικό μέτωπο στην Ελλάδα. Επιπλέον, οι τεράστιες προετοιμασίες που απαιτούσε η απόβαση στη Σικελία - και φυσικά δεν ήταν δυνατό να αποκρυβούν - δεν υπήρχε πλέον λόγος να γίνονται με μυστικότητα.

Το αρχικό ευρύ σχέδιο, που προέβλεπε παραπλανητικές κινήσεις των Συμμάχων για να εξαπατηθούν -ως προς το στόχο- οι δυνάμεις του Άξονα, ονομάστηκε «**Operation Barclay**». Στα πλαίσια αυτής της επιχείρησης άρχισαν να συστήνονται εικονικές μονάδες (21 εικονικές μεραρχίες «συστάθηκαν» στη Βόρεια Αφρική), άρχισε η ανταλλαγή ψευδών μηνυμάτων μεταξύ διοικήσεων και μονάδων, η προμήθεια χαρτών των Βαλκανίων, και κυρίως της Ελλάδας, η πρόσληψη Ελλήνων διερμηνέων στο Λονδίνο.

Για να ενισχυθεί η εντύπωση ότι η εισβολή των Συμμάχων ήταν επικείμενη η SOE, σε συνεργασία με τις Ελληνικές αντάρτες, εφαρμόστηκε η «**Operation Animals**», μια σειρά από επιθέσεις σε σιδηροδρομικά και οδικά δίκτυα

Πηγές:

- AIR COMMAND AND STAFF COLLEGE AIR UNIVERSITY/ MAXWELL AIR FORCE BASE, ALABAMA /December 1998/ <http://www.au.af.mil/au/awc/awcgate/wright/wf05.pdf>
- Greece, the Decade of War: Occupation, Resistance and Civil War/ David Brewer

Αντώνης Αγγελούλης-«Βρατσάνος» ο αρχιμπουρλοτιέρης ήρωας της Εθνικής Αντίστασης

Ο Αντώνης Αγγελούλης (Βρατσάνος), (Λάρισα 1919-Αθήνα 25 Νοεμβρίου 2008) ήταν ο επιφανέστερος σαμποτέρ της Εθνικής Αντίστασης. Πολέμησε γενναία στον Αλβανικό πόλεμο ως έφεδρος αξιωματικός-δυναμιστής καταστροφών. Μετά την πτώση της Ελλάδας στους ναζιστές κατακτητές, ο Αγγελούλης πέρασε στις γραμμές της Εθνικής Αντίστασης, ως μέλος του ΕΑΜ.

Στον ΕΛΑΣ αναδείχθηκε ως ο κορυφαίος σαμποτέρ της Εθνικής Αντίστασης, συμμετέχοντας στα πλέον σημαντικά σαμποτάζ εις βάρος των κατακτητών. Στη δράση του συμπεριλαμβάνεται η ανατίναξη τράινου στην κοιλάδα των Τεμπών που κατευθυνόταν στο Ανατολικό Μέτωπο .

23 Φεβρουαρίου 1944. Μια επίλεκτη ομάδα των Ες Ες και αξιωματικοί της Βέρμαχτ, που υπηρετούν στην Ελλάδα, επιβιβάζονται στο τρένο εξπρές «SF-ZUG ταχεία 53» με προορισμό το ανατολικό μέτωπο, που είναι έτοιμο να καταρρεύσει ύστερα από την τρομερή αντεπίθεση των Σοβιετικών. Το τρένο κατευθύνεται προς την Ουκρανία, αλλά δεν θα καταφέρει ποτέ να φτάσει στον προορισμό του. Υπεύθυνοι ήταν οι αντάρτες μηχανικού του Ολύμπου, οι περίφημοι σαμποτέρ, που ανατίναξαν το τρένο στο ύψος των Τεμπών και προκάλεσαν ένα ακόμα πλήγμα στον Γερμανικό στρατό. Ο διοικητής του τάγματος, Αντώνης Αγγελούλης, γνωστός ως Βρατσάνος και υπεύθυνος πολλών σαμποτάζ εις βάρος των Γερμανών, οργάνωσε την ανατίναξη της αμαξοστοιχίας. Τοποθέτησαν τα εκρηκτικά 25 μέτρα από τη σιδηροδρομική γραμμή των Τεμπών και στη συνέχεια κατευθύνθηκαν στα γύρω βουνά, ώστε να επιτεθούν μετά την έκρηξη. Την πυροδότηση θα έκανε ο Αγγελούλης μαζί με τον βοηθό του Φαρμακά. Ο Αγγελούλης ανέφερε: «Στην άκρη του αγωγού είχαμε ένα σύστημα πυροδότησης πρωτότυπο και τολμηρό: τρία καψύλια δυναμίτιδας και τρία κομμάτια βραδύκαυστο (φυτίλι), μήκους μόλις 1,5 εκατ., που ανάφτηκε απ' ευθείας με εναύσματα και σπιρτάδα πάνω στον κύριο αγωγό». Το Τάγμα Μηχανικού Ολύμπου πραγματοποίησε μια σειρά από ανατινάξεις γραμμών, αμαξοστοιχιών, ατμομηχανών και γεφυρών κατά τη διάρκεια της Αντίστασης. Όταν πήρε σήμα ότι το τρένο των Γερμανών πλησίαζε, άναψε το φυτίλι και μια μεγάλη έκρηξη το έβγαλε εκτός πορείας, ρίχνοντας το στον Πηνειό. Στη συνέχεια έδωσαν μάχη με τα πολυβόλα όπλα τους. Συνολικά 450 Γερμανοί στρατιώτες έχασαν τη ζωή τους εκείνη την ημέρα, ανάμεσα τους πολλοί αξιωματικοί. Συγχρόνως η ζημιά στις γραμμές του τρένου, καθυστερούσε τις μελλοντικές μετακινήσεις των Γερμανών που έχαναν τον πόλεμο, αλλά γίνονταν πιο άγριοι ξεσπώντας στον άμαχο πληθυσμό. Για την ανατίναξη της "Ταχείας 53" και τα άλλα στρατιωτικά κατορθώματα που είχαν μεγάλο αντίκτυπο στην επιτυχία του συμμαχικού αγώνα, ο Βρατσάνος παρασημοφορήθηκε από τον ίδιο τον Αρχιστράτηγο Μέσης Ανατολής Αλεξάντερ. Όμως, τα μετάλλια ο Βρατσάνος τα επέστρεψε στην αγγλική πρεσβεία μετά την απελευθέρωση, σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τη βρετανική επέμβαση και τη δίωξη των αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης, αφού και ο ίδιος κινδύνεψε να δολοφονηθεί από τους παρακρατικούς, και το μεταβαρκιζιανό αστυνομικό κράτος. Έτσι ο Βρατσάνος αναγκάστηκε να καταφύγει στα βουνά, έγινε Διοικητής Μηχανικού- σαμποτέρ. Μετά την ήττα του ΔΣΕ, έζησε ως πολιτικός πρόσφυγας. Κατά τη διάρκεια της Χούντας ανέπτυξε αντιστασιακή δράση και συνεργάστηκε μεταξύ άλλων και με τον πρώην Έλληνα Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κάρολο Παπούλια. Μετά την αναγνώριση από την Πολιτεία της Εθνικής Αντίστασης, ο Αγγελούλης αρνήθηκε να υποβάλλει αίτηση αναγνώρισης ως ένδειξη διαμαρτυρίας για το ότι άλλοι συναγωνιστές του δεν είχαν παρόμοια προνόμια. Το 2007 ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κάρολος Παπούλιας τον παρασημοφόρησε για τη Αντιστασιακή του δράση. Πέθανε το Νοέμβριο του 2008, και κηδεύτηκε με πολιτική κηδεία. Το 2012 στο μουσείο Εθνικής Αντίστασης της Λάρισας έγιναν τα αποκαλυπτήρια της προτομής του.

Συλλυπητήριο μήνυμα του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Κάρολου Παπούλια για τον θάνατο του Αντώνη Βρατσάνου

Τετάρτη 26 Νοεμβρίου 2008 | Μηνύματα

«Ο Αντώνης Βρατσάνος έφυγε όπως έζησε. Με την αξιοπρέπεια και την καρτερικότητα ενός αληθινού ήρωα που προσέφερε στην πατρίδα πολύ περισσότερα από αυτά που του επιστράφηκαν. Υπήρξε εμβληματική φυσιογνωμία της ελληνικής αντίστασης. Η ανατίναξη της «Ταχείας 53» στα Τέμπη τον Φλεβάρη του '44, ήταν μια από τις πράξεις του, που προκαλούν ακόμη σήμερα δέος, σε όποιον μπορεί να αντιληφθεί τη δύναμη ψυχής ενός αντάρτη, που διακινδύνεψε πολλές φορές τη ζωή του για να κερδίσουν οι συμπατριώτες του τη δική τους.

Ο Αντώνης Βρατσάνος έζησε πολλά χρόνια μοναξιάς, με την υπομονή του ανθρώπου που έχει εγκαταλείψει κάθε ατομικό διακύβευμα. Του χρωστούσαμε πολλά, του δώσαμε πολύ λίγα, θα του οφείλουμε πάντα ευγνωμοσύνη για το παράδειγμα ζωής που αφήνει πίσω του. Η νέα γενιά έχει πολλά να μάθει από την πορεία ενός μεγάλου αγωνιστή που «περπάτησε στα σκοτεινά».

ΚΑΡΟΛΟΣ ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ»

Πηγή : Προεδρία της Ελληνικής Δημοκρατίας <http://www.presidency.gr/?p=5732>

ΑΦΙΕΡΩΝΕΤΑΙ
ΣΤΟΥΣ ΗΡΩΕΣ ΜΗΧΗΡΑΟΤΙΕΡΗΔΕΣ, ΠΟΥ
ΕΠΕΣΑΝ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΒΟΛΙΑ
ΤΩΝ ΚΑΤΑΧΗΤΩΝ, ΠΟΤΙΖΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΟ
ΑΙΜΑ ΤΟΥΣ ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΙΑΣ

Το βιβλίο του Αντώνη Αγγελούλη « Βροντάει ο Όλυμπος » θεωρείται το πρώτο βιβλίο απομνημονευμάτων για την Εθνική Αντίσταση που κυκλοφόρησε και περιλαμβάνει συγκεντρωτικό πίνακα επιχειρήσεων και συμποτάζ του τάγματος μηχανικού Ολύμπου 1942-1944 .

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ

Επεισόδιο:008 | ΤΟ ΑΝΤΑΡΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΟ ΠΡΩΤΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΤΟΥ 1943

Ο ΑΝΤΩΝΗΣ ΑΓΓΕΛΟΥΛΗΣ (ΒΡΑΤΣΑΝΟΣ), διοικητής του Τάγματος Μηχανικού του Αρχηγείου του ΕΛΑΣ Ολύμπου, αναφέρεται στις ανατινάξεις στις σιδηροδρομικές συγκοινωνίες από το Τάγμα Μηχανικού Ολύμπου του ΕΛΑΣ και από το εφεδρικό ΕΛΑΣ σε συνεργασία με τους σιδηροδρομικούς και άλλες οργανώσεις, και ειδικά σε εκείνες που πραγματοποιήθηκαν σε όλη την έκταση της περιοχής Μακρυχώρι Τεμπών-Πλαταμώνας, για την οποία χρειάστηκε να γίνουν συνολικά 380 εκρήξεις σε μια μέρα. Παρεμβάλλοντα πλάνα της ευρύτερης περιοχής, φωτογραφία ανταρτών του ΕΛΑΣ και άλλη του ΑΓΓΕΛΟΥΛΗ (ΒΡΑΤΣΑΝΟΥ).

<http://www.ert-archives.gr/V3/public/main/page-assetview.aspx?tid=8123&tsz=0&act=mMainView#>

Το Τάγμα Θανάτου της 13ης Μεραρχίας του ΕΛΑΣ

- Σπύρος Μπέκιος -«Λάμπρος»- ο μπουρλοτιέρης του Κούρνοβου και Γοργοπόταμου

(1919-2007). Παιδί αγροτικής οικογένειας, γεννημένος στο Μαυρίλο Φθιώτιδας, παίρνει μέρος στο Αλβανικό Μέτωπο παρά το νεαρό της ηλικίας του, με το βαθμό του ανθυπολοχαγού στο Μηχανικό. Γρήγορα εντάσσεται στις γραμμές του ΕΑΜ και στη συνέχεια στον ΕΛΑΣ, στην αρχή ως σαμποτέρ. Ανέλαβε καπετάνιος με το ψευδώνυμο «Λάμπρος» στο Τάγμα Θανάτου.

Συμμετείχε στην ανατίναξη της γαλαρίας στο Κούρναβο ως υπεύθυνος και αρχηγός των σαμποτέρ. Στην ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοπόταμου ήταν επικεφαλής ομάδας και σαμποτέρ.

Από το 1945 και για σχεδόν είκοσι χρόνια βρισκόταν φυλακισμένος στο κολαστήριο των φυλακών Αβέρωφ, στα Γιούρα, στην Αίγινα κι αλλού.

Μετά την δολοφονική έκρηξη νάρκης κατά της διάρκειας του εορτασμού της επετείου του Γοργοποτάμου στις 29 Νοεμβρίου 1964 (<http://www.ionikienotita.gr/?p=5649>), ασκήθηκε δίωξη κατά 18 αντιστασιακών αγωνιστών για στάση, αντίσταση κατά της αρχής, περιύβριση αρχής, σωματικές βλάβες, πρόκληση σε διχόνοια, διέγερση σε απείθεια και παράβαση ενός νόμου του 1946. Προφυλακίστηκαν μάλιστα 8 εξ αυτών, μεταξύ των οποίων ο Σπ. Μπέκιος.

Στη δίκη που έγινε στη Λαμία (26.5.65-18.6.65), καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης 2,5 ετών.

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ/Επεισόδιο:006 | ΑΡΧΙΖΕΙ Ο ΕΝΟΠΛΟΣ ΑΓΩΝΑΣ 1942

Κεφάλαιο 93/Ο ΣΠΥΡΟΣ ΜΠΕΚΙΟΣ (ΛΑΜΠΡΟΣ) μιλά για την έκρηξη, για το τρένο με τις ιταλικές ενισχύσεις και για τις μάχες τμήματος Ιταλών και ανταρτών που επακολούθησαν.

Κεφάλαιο 108/Ο ΣΠΥΡΟΣ ΜΠΕΚΙΟΣ (ΛΑΜΠΡΟΣ) αναφέρεται στη διάλυση του ιταλικού τάγματος που κατευθυνόταν στην περιοχή της ενέδρας των ανταρτών του ΕΛΑΣ από τους τελευταίους.

<http://www.ert-archives.gr/V3/public/main/page-assetview.aspx?tid=0000008126&tsz=0&autostart=0>

➤ **Μένη Παπαηλιού –Ψυχράμη-«Θύελλα»**

Η Μένη Παπαηλιού ήταν μια από τις πιο γενναίες και παρόλα αυτά πιο άγνωστες μορφές της Εθνικής Αντίστασης. Κατάγονταν από την Καλλιθέα της Αθήνας και δούλευε ράφτρα από μικρή για να συμπληρώσει το φτωχό εισόδημα της οικογένειάς της. Παντρεύτηκε, όπως πολλά κορίτσια της εποχής, μικρή και με προξενιό με έναν χωροφύλακα. Όλα έδειχναν ότι η Μένη, θα γίνονταν αυτό που πολλές γυναίκες της εποχής έγιναν χωρίς τα γράμματα και το σχολείο. Θα έμενε στο σπίτι για να γεννήσει τα παιδιά την, ήσυχη και υποταγμένη, μέχρι μια μέρα που θα την έπαιρναν για το κοιμητήριο με το φέρετρο. Η Μένη Παπαηλιού όμως δεν έγινε αυτό, έγινε η "Θύελλα"...

«Πρωτοανάρτισσα της 13ης Μεραρχίας του ΕΛΑΣ (Τάγμα θανάτου) αποτελεί γυναίκα - σύμβολο της Εθνικής μας Αντίστασης. Η "ΘΥΕΛΛΑ" έλαβε μέρος στην ανατίναξη της Γέφυρας του Γοργοπόταμου, επίσης σε μάχες στην Ευρυτανία και τα Αγραφα κ.ά. Δεν ήξερε τι πάει να πει φόβος και δεν δίσταζε να κουβαλά, να μεταφέρει τραυματίες σε ασφαλή μέρη αφηφώντας τους κινδύνους για τη ζωή της. Σε μια μάχη είχε μεταφέρει στους ώμους της, την ίδια μέρα, 24 τραυματίες. Πάντα με το χαμόγελο, καβάλα στο άλογό της ήταν σε διαρκή δράση, ένα πραγματικό παλικάρι που πάντα τολμούσε και έτσι της έδωσαν το όνομα "Θύελλα".

Ήταν στο τάγμα με λοχαγό τον Ντίνο Γιαννόπουλο και τον καπετάν Φώτη Παρνασιώτη. Στάθηκε στο πλευρό του Άρη Βελουχιώτη και πολέμησε μαζί του. Η "Θύελλα" έδωσε τη ζωή της για την Αντίσταση.

Τον Δεκέμβρη του 1944, όταν κατέβηκε η μεραρχία της στη Φυλή Αττικής για τη "μάχη της Ομόνοιας", στη "Θύελλα" δόθηκε 24ωρη άδεια για νάρθει να δει τα τρία παιδιά της. Ηρθε, μας είδε, μας αποχαιρέτησε. Εκείνη έφυγε για πάντα μακριά μας. Μα ξέρουμε πολύ καλά πως δεν μας εγκατέλειψε. Μεγάλη η περηφάνια μας για σένα».

Η κόρη, Κική Σιμιτοπούλου

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ/Επεισόδιο:013 | Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

Κεφάλαιο 46/Φωτογραφικό υλικό με γυναίκες αντάρτισσες. Ο αφηγητής αναφέρεται στην περίπτωση της ΜΑΙΡΗΣ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ (ΘΥΕΛΛΑΣ), που αναδείχθηκε σε ηγετική μορφή της Εθνικής Αντίστασης. Η ΜΑΙΡΗ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ σκοτώθηκε κατά τα Δεκεμβριανά.

Κεφάλαιο 47/Η ΜΑΡΙΑ ΜΠΕΪΚΟΥ αναφέρεται με εγκωμιαστικά λόγια στη ΜΑΙΡΗ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ (ΘΥΕΛΛΑ) η οποία είχε πάρει όπλο και παντελόνι από Γερμανό. Το «μπλε» παντελόνι το φορούσε συνέχεια (αν και ήταν υποχρεωμένη να φορά τη χακί στολή της), ώστε έφτασε στο σημείο να λάβει ειδική άδεια από τον ΑΡΗ ΒΕΛΟΥΧΙΩΤΗ, για να της επιτραπεί να το φοράει. Με το παντελόνι μάλιστα αυτό σκοτώθηκε.

<http://www.ert-archives.gr/V3/public/main/page-assetview.aspx?tid=000008134&tsz=0&autostart=0>

ΚΛΟΥΒΑ Η σιδηροδρομική νεκροφόρα μελλοθανάτων (Χαρ. Ρούπας, αντιστασιακός)

http://www.styga.gr/?section=1968&language=el_GR&itemid1541=2017&detail1541=1

(ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΡΟΥΠΑΣ Αγωνιστής της Εθν. Αντίστασης, θανατοποινήτης των φυλακών Αργοστολίου , πρόεδρος του Σύλλογου "Δρέπανο Αργοστολίου", με έδρα στην Αθήνα,, που συνεργάζεται με τη F.I.R., την Ομοσπονδία Ιταλών Φυλακισθέντων κατά τη διάρκεια της Κατοχής, το γαλλικό περιοδικό «Memoires» και το «Triangolo Rosso».

Κλούβα ήταν ένα εγκληματικό εφεύρημα της δολοφονικής ναζιστικής φαντασίας. Στην πρακτική της έκφραση συνίστατο από ένα σιδηροδρομικό βαγόνι, συνήθως ξεσκεπάστο, φασκιωμένο με σιδεριές και αγκαθωτό σύρμα. Στο πάτωμά της τοποθετούνταν εκρηκτική ύλη που πυροδοτούνταν από τη μηχανή της αμαξοστοιχίας. Μέσα σ' αυτό το κινούμενο αστάλινο φέρετρο, οι Ναζί στοίβαζαν ομήρους, κυρίως αγωνιστές της αντίστασης.

Η κλούβα προσκολλούνταν στο μπροστινό, κατά προτίμηση, μέρος του συρμού. Σε περίπτωση που προσέκρουε σε ναρκοθετημένη γραμμή, τινάζονταν, μαζί με το έμψυχο φορτίο της, δηλ. τους ομήρους. Το ίδιο συνέβαινε όταν ο συρμός (κυρίως στρατιωτικός) δεχόταν επίθεση ανταρτών. Με καλώδιο ο μηχανοδηγός πυροδοτούσε τα εκρηκτικά της κλούβας.

Μ' αυτό τον τρόπο ο καταχτητής επιδίωκε να κυκλοφορούν ανενόχλητα τα στρατιωτικά του τρένα από σαμποτάζ και επιθέσεις της Αντίστασης. Δεν τα κατάφερνε όμως όλες τις φορές.

Η κλούβα είχε μπει σε εφαρμογή από τους ναζί σ όλες τις κατεχόμενες από αυτούς χώρες, πλην της Γαλλίας, λόγω σοβαρών αντιδράσεων και της πετενικής ακόμη κυβέρνησης. Η κυβέρνηση όμως των Κουΐσλιγκ της πατρίδας μας, την αποδέχθηκε πρόθυμα.

Οι κλουβίτες μ' αυτό το καινούριο μαρτύριο, δεν αντιμετώπιζαν μόνο την ανατίναξη, αλλά και την ανυπόφορη δίψα στο καυτό καλοκαιριάτικο λιοπτύρι και την παγωνιά στο χιόνι του χειμώνα.

Άμα αντίκριζες κλουβίτη, είχες μπροστά σου ένα σκελετωμένο κορμί, πετσί και κόκαλο από τις κακουχίες, μ' αζύριστο πρόσωπο, με ξεροφρυγμένα χείλη από τη δίψα, και δύο βαθουλωμένα μάτια που τα έκαιγε η αγωνία.

Σ' όποιο σταθμό έκανε στάση η αμαξοστοιχία, η Εθνική Αλληλεγγύη κι άλλες φιλανθρωπικές οργανώσεις προσπαθούσαν με κάθε τρόπο, μέσο και κόλπο να προσφέρουν στους κλουβίτες μια στάλα νερό, μια χούφτα σταφίδες, κανένα τσιγάρο. Και πάνω απ' όλα πληροφορίες.

Ο Δ.Ε.Σ. (Διεθνής Ερυθρός Σταυρός) έπαιζε σπουδαίο ρόλο για την ανακούφιση του μαρτυρίου των ομήρων. Κάτω από την κάλυψή του αρκετές φορές εκινείτο η Ε. Αντίσταση.

Δύο αποτελεσματικές προσπάθειες για απελευθέρωση κλουβιτών

Επιχείρηση στις 22.6.1944. Στρατιωτικός συρμός με κλούβα ξεκίνησε από Πάτρα. Όμηροι κλουβίτες 25. Την επιχείρηση απελευθέρωσης των κλουβιτών ανέλαβε να εκτελέσει ένα τμήμα του 12^{ου} Συντάγματος του ΕΛΑΣ (Αχαΐα). Στην προσπάθεια αυτή συμμετείχαν και πέντε γυναίκες, που αποστολή τους είχαν να πλησιάσουν τη σταθμευμένη αμαξοστοιχία (Ψαθόπυργος) και με πρόσχημα να φιλέψουν κλουβίτες και φρουρούς με φαγώσιμα και νερό, να μπορέσουν να ειδοποιήσουν τους κρατούμενους για την επικείμενη επιχείρηση, αλλά και να παραπλανήσουν τον εχθρό. (Ας σημειωθεί ότι η ειδοποίηση έγινε με σημειώματα τοποθετημένα μέσα σε κούφια αυγά). Όταν διαπιστώθηκε ότι οι κλουβίτες κατάφεραν να αποσυνδέσουν το καλώδιο πυροδότησης από τα εκρηκτικά και οι Γερμανοί είχαν χαλαρώσει την επαγρύπνησή τους, δόθηκε το σύνθημα της εφόδου. Επακολούθησε μακελειό. Οι Γερμανοί εξουδετερώθηκαν. Όλοι οι κλουβίτες απελευθερώθηκαν. Η επιχείρηση στέφθηκε από πλήρη επιτυχία.

Οι κοπέλες που συνέβαλαν αποφασιστικά σ' αυτήν την επιτυχή διεξαγωγή της επιχείρησης ήταν: 1. Πηγή Μακρή, 2. Χρυσούλα Παυλοπούλου, 3. Αρχ. Σπηλιωτοπούλου, 4. Αρχ. Πλέσσα και 5. Η Ηρώ. Όλες ντόπιες.

Οι απελευθερωθέντες κλουβίτες ήταν: 1. Μητρόπουλος Ν., 2. Παντ. Αρβανιτάκης, 3. Βαλιμίτης Χρ., 4. Γιαννακούλας Κ., 5. Γολεμάτης Θαν., 6. Δούκας Μ., 7. Ζόγκας Γ., 8. Κανέλλος Π., 9. Καπράνης Αργ., 10. Γιομπρές Αλ., 11. Κόντογλου Αντ., 12. Κωνσταντινίδης Κ., 13. Λιακόπουλος Κ., 14. Βακάλογλου Γ., 15. Μπακανάκης Θ., 16. Ρώκας Π., 17. Ρώκας Τολ., 18. Νέγρης Δ., 19. Ρομπόκας Γ., 20. Σοψός Π., 21. Τσιρετάκης Π., 22. Τσιρόπουλος Ντ., 23. Χατζηπαναγιώτου Ν., 24. Χρηστάρας, 25. Νικολόπουλος Περ.

Αγωνιστές που πρωτοστάτησαν σ' αυτή την επιχείρηση:

1. Βούλγαρης Γ., Ζ Κανελλόπουλος Σπ., 3. Μπότσαρης Ν., 4. Καραϊσκάκης, 5. Μανιάτης Π., 6. Πολίτης Γ., 7. Μιχαλόπουλος Ηλ., 8. Ν. Μητρόπουλος, 9. Ζαφειρόπουλος Β., 10. Σπηλιωτόπουλος Στ. 11. Πλέσσας Δ., 12. Σκαφτούρος Τριαντ., 13. Βουρνάς Γ. κλπ.

Λίγες μέρες αργότερα στην ίδια περιοχή, βρέθηκε ελαφρά καψαλισμένος από φωτιά, ένας στρατιωτικός χαρτοφύλακας. Ανήκε σε γερμανό αξιωματικό. Μέσα βρίσκονταν ένα σημείωμα που προειδοποιούσε τους Γερμανούς ότι σ' αυτήν τη περιοχή προετοιμάζονταν σαμποτάζ στα τρένα από τον ΕΛΑΣ. Αυτό το γραπτό έφτασε στα χέρια του Άρη. Και έδωσε αφορμή να ξετυλιχθεί μία υπόθεση πρακτόρων που ξεκινούσε από την Αγγλική Αποστολή της Β. Πελ/σου.

Επιχείρηση στις 8.9.1944 Τόπος επιχείρησης: Γέφυρα Παναγοπούλας (Αχαΐα). Εκτελεστής αυτής ο 5ος Λόχος του 12^{ου} Συντάγματος του ΕΛΑΣ. Ο συρμός έφτασε στο αναμενόμενο μέρος ακριβώς στην ώρα που επισήμαινε η πληροφορία. Αποτελούνταν από 18 βαγόνια φορτωμένα με 140 περίπου τόνους πολεμικό υλικό. Στην κλούβα βρίσκονταν 22 πατριώτες.

Ο πυροδοτικός μηχανισμός εξουδετερώθηκε πριν προλάβει ο εντεταλμένος Γερμανός να τον βάλει σε λειτουργία. Η επίθεση των ανταρτών είναι αιφνιδιαστική και σφοδρή. Ο εχθρός αντιστέκεται πεισματικά. Η σύγκρουση είναι πολύνεκρη. Το πολεμικό υλικό αναφλέγεται. Ο συρμός ανατινάζεται. Οι όμηροι απελευθερώνονται εκτός από δύο δεκαοχτάρηδες Επονίτες που σκοτώνονται. 1. Μουγγολιάς Γιάννης και 2. Γ. Βασιλείου.

Απώλειες εχθρού: 82 νεκροί, πολλοί τραυματίες και ένας αιχμάλωτος.

Απώλειες ανταρτών: 4 νεκροί και 10 τραυματίες. Ανάμεσά τους νεκροί: 1. Αλ. Αναστόπουλος, 2. Θ. Τσουμπός, 3. Αντ. Τσίκας, 4. ΤΡ. Μεσαλής. Επίσης σκοτώθηκαν και τρεις σιδηροδρομικοί.

Αποφασιστικό ρόλο για την επιτυχή έκβαση αυτών των συγκρούσεων έπαιξε το καλοστημένο δίκτυο πληροφοριών των σιδηροδρομικών που ενημέρωνε την οργάνωση με κάθε λεπτομέρεια για την Κίνηση των εχθρικών αμαξοστοιχιών. Ηγετικό στέλεχος αυτού του δικτύου υπήρξε ο Φαίδων Παπαθανασίου.

Οι κλουβίτες στάθηκαν μαρτυρικοί ήρωες. Πράγμα που το αναγνώριζε και ο αντίπαλος. «Ήταν αδάμαστοι στην ψυχή ΑΝ και γαντζωμένοι στις αρπάγες της αγωνίας. Κάθε δευτερόλεπτο τους περίμενε μια ανατίναξη που θα τους κομμάτιαζε...», γράφει ο αυστριακός αξιωματικός της Βέρμαχτ Β. Λέιν.

**«Λεβέντες περνάν ορθοί στο βαγόνι
δεν τους τρομάζει βόλι κι αγχόνη...».**

στίχος από το τραγούδι των κλουβιτών

Κούρνοβο 1^η Ιουνίου 1943

Τη νύχτα της 1ης προς 2α Ιουνίου 1943 αντάρτες του ΕΛΑΣ, μετά από εντολή του Συμμαχικού Στρατηγείου Μέσης Ανατολής, ανατίναξαν τη σιδηροδρομική σήραγγα του Κούρνοβου στο δρόμο από το Δομοκό προς τη Λαμία την ώρα που περνούσε στρατιωτικό τραίνο .

Οι αναφορές για τον αριθμό και την εθνικότητα των στρατιωτών που σκοτώθηκαν διαφέρει ανάλογα με την προέλευση των πηγών και την χρονολογία που δημοσιοποιήθηκαν. Η σκοπιμότητα και η προπαγάνδα είναι καθοριστικός παράγοντας. Η έκθεση της Βέρμαχτ για το σαμποτάζ που αναφέρει απώλεια 7 γερμανών στρατιωτών , έχει συνταχθεί 4 μήνες μετά τον θλιβερό απολογισμό της ήττας στο Σταλινγκράντ και την απώλεια 800.000 γερμανών στρατιωτών και λίγες μέρες μετά την παράδοση των Afrika Korps και εγκλεισμό τους σε στρατόπεδα αιχμαλώτων.

Αυτό όμως που παραμένει σταθερό ,είναι η ταυτότητα των επιβατών του πρώτου βαγονιού. **Έλληνες ήρωες κλουβίτες**

Ο γερμανός συγγραφέας και ερευνητής **Hermann Frank Meyer** που ασχολήθηκε με την περίοδο της γερμανικής κατοχής στη Ελλάδα αναφέρει το 1997:

Οι γέφυρες επίσης έχουν πεπρωμένο

Μετά τη συνθηκολόγηση του Σώματος Αφρικής στις 13 Μαΐου του 1943, ο Χίτλερ ανησυχούσε όλο και περισσότερο για τη νότια πτέρυγα του «φρουρίου της Ευρώπης». Οδηγήθηκε να περιμένει μια συμμαχική απόβαση στη νοτιοανατολική Ευρώπη, λόγω της έξυπνης τακτικής αντιπερισπασμού που ονομάζεται "Operation Mincemeat". . Για την περαιτέρω αυτή την προσδοκία, η SOE στο Καΐρο διέταξε τον επικεφαλής της Βρετανικής Στρατιωτικής Αποστολής με τους αντάρτες Eddie Myers, να πραγματοποιήσει την "Operation Animals" για να αποσπάσει την προσοχή από την προβλεπόμενη συμμαχική απόβαση στη Σικελία.

Ο ΕΔΕΣ και ο ΕΛΑΣ υπό την ηγεσία των Βρετανών αξιωματικών συνδέσμων έκαναν δεκάδες επιθέσεις, τον Ιούνιο και τον Ιούλιο του 1943. Το τέχνασμα λειτούργησε. Πιστεύοντας ότι μια εισβολή στην Πελοπόννησο ή στην Ήπειρο ήταν επικείμενη, ο Χίτλερ μετέφερε επιπλέον 70.000 άνδρες για να στηρίξει τις ιταλικές μεραρχίες που στάθμευαν εκεί. Η "Operation Animals" ξεκίνησε σαν κεραυνός: Κοντά Κοζάνη, στη Θεσσαλία στις 21η Ιουνίου ο ΕΛΑΣ αιφνιδίασε και και κατέστρεψε μια γερμανική εταιρεία που έφερνε 82 βαρέα φορτηγά οχήματα από τη Βουλγαρία στην Πελοπόννησο. Ενενήντα εννέα Γερμανοί σκοτώθηκαν, οι περισσότεροι από τους οποίους δολοφονήθηκαν μετά τη σύλληψή τους.

Την ίδια ημέρα, τέσσερα μέλη του στρατού Κοινοπολιτείας ανατίναξαν τη γέφυρα του Ασωπού η οποία δέσποζε 80 μέτρα πάνω από το ποτάμι στο βουνό και εκτείνεται με μήκος εκατό μέτρων σε ένα τόξο. Αυτή η γέφυρα καθορίζει μόνο μερικά χιλιόμετρα νότια της σιδηροδρομικής γέφυρας πάνω από τον Γοργοπόταμο.

Η γέφυρα θα μπορούσε να προσεγγιστεί μόνο μέσα από σήραγγες και στις δύο πλευρές του φαραγγιού σε κατά τα άλλα σχεδόν απρόσιτα εδάφη. Οι ηγέτες του ΕΛΑΣ (Ανδρέας Τζήμας, ο Άρης Βελουχιώτης και Στέφανος Σαράφης) αρνήθηκαν να συνεργαστούν, καθώς έκριναν ότι η επιχείρηση ήταν πάρα πολύ επικίνδυνη. Οι απώλειες θα είναι πολύ υψηλές, κυρίως επειδή οι Γερμανοί είχαν πενήντα άνδρες που σταθμεύουν εκεί για να φυλάνε τη γέφυρα. Οι Βρετανοί κομάντος που πέταξαν από την Βόρεια Αφρική για την αποστολή αυτή, κατάφεραν να κάνουν μία επίπονη πορεία μέχρι το ποτάμι στο βουνό σε μια θέση κάτω από τη γέφυρα. Διαπιστώνοντας ότι χρειαζόνταν πρόσθετα σχοινιά για να αντέξουν τα καταρακτώδη ορμητικά νερά ,έπρεπε να επιστρέψουν στην βάση τους. Χρειάστηκαν τέσσερις εβδομάδες πριν οι επικεφαλείς του Καΐρου να είναι σε θέση να ρίξουν τα επιπλέον σχοινιά.

Εν τω μεταξύ ο Σαράφης ανέλαβε την ευθύνη για την ανατίναξη της 510 μέτρα μήκους βόρειας σιδηροδρομικής σήραγγας κοντά στο Κούρνοβο (σημερινή Νεζερού). Οι βρετανοί παρείχαν τα απαραίτητα εκρηκτικά. Ο Σπύρος Μπέκιος (γνωστός και ως "Ο Λάμπρος") αντάρτης του ΕΛΑΣ, πίεσε το κουμπί με επιτυχία την 1η Ιουνίου, αλλά σύμφωνα με μια έκθεση της Βέρμαχτ, ένα τρένο ήταν στη σήραγγα που μετέφερε στρατιώτες σε άδεια. «200 έως 300 Ιταλούς και 7 Γερμανούς» που πέθαναν στην επακόλουθη κόλαση. Δύο ημέρες αργότερα, τα ιταλικά στρατεύματα εκτέλεσαν 118 ομήρους στην είσοδο της σήραγγας σε αντίποινα.

Από στρατιωτική άποψη, η επίθεση της σήραγγας ήταν άχρηστη, διότι ήταν σε χρήση και πάλι μέσα σε δύο ημέρες λόγω του ότι τα εκρηκτικά είχαν τοποθετηθεί άτεχνα.

Όταν οι κομάντος των συμμάχων επέστρεψαν και με επιτυχία ανατίναξαν τη γέφυρα του Ασωπού την 21η Ιουνίου, οι Έλληνες δεν πήραν μέρος. Αυτός είναι εν μέρει ο λόγος που εξηγεί γιατί σχεδόν κανείς στην Ελλάδα δεν γνωρίζει σχετικά με αυτή τη θεαματική αποστολή, η οποία θεωρείται ότι είναι ένα από τα πιο γενναία επιτεύγματα σαμποτάζ στο Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο.

Πάνω από χίλιοι γερμανοί μηχανικοί εξειδικευμένοι στους σιδηροδρόμους εργάστηκαν όλο το εικοσιτετράωρο για να επισκευαστεί τη γέφυρα. Στη συνέχεια, ένα τμήμα της γέφυρας κατέρρευσε, σκοτώνοντας 40 γερμανούς και έλληνες εργάτες. Όταν η οδογέφυρα ήταν λειτουργική και πάλι στις 27 Αυγούστου 1943, οι γερμανοί μηχανικοί είχαν επιτύχει μια πραγματικά εξαιρετική απόδοση από την προκατασκευή των τμημάτων και την ένταξή τους από τα στόμια της σήραγγας σε κάθε πλευρά της γέφυρας.

Εν τω μεταξύ, ένα απόθεμα από εκατοντάδες τόνους πολεμικού υλικού και προμήθειες που προορίζονται για τα γερμανικά στρατεύματα στην Πελοπόννησο συγκεντρωνόταν βόρεια της Λαμίας. Οι Σύμμαχοι απέτυχαν να το χρησιμοποιούν όφελός τους. Χωρίς τα βαρέα φορτηγά οχήματα, και βαρύ οπλισμό, οι άσχημα εξοπλισμένοι Γερμανοί δεν θα ήταν σε θέση να αποκρούσουν μια εισβολή.

Πηγή :<http://www.hfmeyer.com/francais/publications/bruecken/index.html>

Ο **H. James Burgwyn** , Αμερικανός ιστορικός, ομότιμος Καθηγητής της Ιστορίας στο West Chester University, και αυθεντία στα θέματα εξωτερική πολιτική και στρατιωτικής στρατηγικής της Ιταλίας κατά την περίοδο από τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο έως τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, στο βιβλίο του **«Mussolini Warlord: Failed Dreams of Empire, 1940-1943»** αναφέρει:

«...Υπάρχει κάποια ερώτηση σχετικά με το αν ο Vecciarelli πραγματικά υποβάθμισε την τρομοκρατία κατά τους τελευταίους μήνες της ιταλικής κατοχής. Πρόσφατα στοιχεία που προέρχονται από ιταλικό υπουργείο Εξωτερικών και την Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Εγκλήματα Πολέμου δείχνει ότι στην πραγματικότητα δεν υπήρχε σχεδόν καμία επιβράδυνση της αναζήτησης και καταστροφή των αποστολών και ο αναπόφευκτος φόρος ήταν απώλειες αμάχων. Σε αντίποινα για την επιτυχία των ανταρτών στην ανατίναξη ενός τούνελ στο Κούρνοβο που σκοτώθηκαν 600 Ιταλών στρατιωτών σε ένα στρατιωτικό τρένο , με ιταλική εντολή στις 5 Ιουνίου σφαγιάστηκαν 106 όμηροι...»

(Ο ιταλικός στρατός κατοχής το 1943 ήταν η 11^η Στρατιά υπό τον στρατηγό Κάρλο Βεκιαρέλλι και αποτελείτο από 12 μεραρχίες: 58.000 στρατιώτες στα νησιά του Αιγαίου και 185.000 στην υπόλοιπη Ελλάδα)

Ο **Ευάγγελος Γιαννόπουλος** του Αργύρη (1918—2003) , Έλληνας δικηγόρος και πολιτικός, ιδρυτικό στέλεχος του ΠΑΣΟΚ, που διετέλεσε πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, βουλευτής Β΄ Αθηνών και πολλές φορές υπουργός στο βιβλίο του **«Η ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ - ΙΤΑΛΩΝ ΚΑΙ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ ΚΑΤΑΧΤΗΤΩΝ 1941 - 1944 ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ»** αναφέρει:

«...Ο ΕΛΑΣ ανατίναξε τη σιδηροδρομική γαλαρία κοντά στο Κούρνοβο. 600 Ιταλοί νεκροί Κόπηκε η συγκοινωνία για πολύ καιρό...»

Ο **Bernard O'Connor** στο βιβλίο του «**Sabotage in Greece**» του 2014 χρησιμοποιώντας βρετανικά και αμερικανικά αρχεία και εκθέσεις του Eddie Myers του επικεφαλής της SOE (Special Operations Executive) στην κατεχόμενη Ελλάδα αναφέρει:

Την 1η Ιουνίου, ο ΕΛΑΣ κατόρθωσε να ανατινάξει τα εισόδους της σήραγγας στο Κούρνοβο. Μια έκθεση του SOE για την εβδομάδα που πέρασε στις 3 Ιουνίου αναφέρεται από σε αυτό που ονομάζεται «επιχείρηση τούνελ» που είχε τη βοήθεια ενός ανώνυμου βρετανικό παράγοντα.

For some time past, ELAS guerrillas have been carefully preparing for demolition both ends of a longish tunnel North of LAMIA. A fortnight ago, we sent them an air sortie which carried the explosives and accessories necessary for the completion of this demolition.

One of our British Officers then supervised the laying of the charges etc. at the right moment, that is when a train filled with German troops was in the middle of the tunnel. Both charges were blown, bringing down many tons of rock, and imprisoning the train. As reported, this sounds a first-class operation at a time when reinforcements of GREECE by formations from YUGOSLAVIA is beginning to take place. We are awaiting further details, without which it is impossible to estimate how long the main line SALONIKA-ATHENS will remain blocked, but as the demolition took place north of LAMIA, the enemy will not be able to use the ports of STYLIS and AYIA MARINA again, as they did when the GORGOPOTAMOS Viaduct was blown last November.

It is quite possible now, therefore, that movement of stores, if not troops, from SALONIKA may have to take place by sea. Some troop movement may still continue by train, although delay will be caused by de-training and re-entraining at either end of the tunnel.

We are hoping shortly to hear of further demolitions to both road and rail communications, which should sever contact thoroughly between SALONIKA and ATHENS. It may then, or even now, be considered profitable to have a submarine or submarines, if available, operating in the AEGEAN in order to intercept shipments of stores which as a result of these demolitions may take place between SALONIKA and PIRAEUS, and possibly also between SALONIKA and CRETE and the DODECANESE.

It is interesting to note that these ELAS guerrillas are continuing to work so enthusiastically against the AXIS, which the EAM central Committee to give first place to their political intrigues for power. (TNA HS5/581)

Μία μεταγενέστερη Έκθεση αναφέρει ότι « 1.300 γερμανοί σκοτώθηκαν , 350 τραυματίστηκαν. 60 Έλληνες αξιωματικοί με δέκα άνδρες σκοτώθηκαν » Ο Myers αναφέρει ότι στους νεκρούς συμπεριλαμβάνονται 40 Έλληνες που κρατούνται όμηροι στο πρώτο βαγόνι (κλούβια) για την πρόληψη της δολιοφθοράς και οι ιταλοί φρουροί τους. Ο Σαράφης είχε ισχυριστεί ότι το τούνελ θα έμενε κλειστό για μήνες, αλλά στην πραγματικότητα πληροφορικής άνοιξε εκ νέου μια εβδομάδα αργότερα . Το ελληνικό ραδιόφωνο δεν έκανε καμία αναφορά στις γερμανικές απώλειες , μόνο στους Έλληνες αξιωματικούς. (Myers.op.cit.)

Πηγή : Sabotage in Greece | Bernard O'Connor - Academia.edu

(σελ.,202 και 203)

Copyright© 2016 Bernard O' Connor

ΝΕΟΝ ΕΓΚΛΗΜΑ ΤΩΝ ΑΝΤΑΡΤΩΝ ΑΠΗΝΘΡΑΚΩΘΗΣΑΝ 50 ΕΛΛΗΝΕΣ

ΑΘΗΝΑΙ. Μία νέα πράξις σαμποτάζ διεπράχθει υπό των ανταρτών επί της σιδηροδρομικής γραμμής Αθηνών-Θεσσαλονίκης. Ούτοι επροκάλεσαν τον εμπρησμόν στρατιωτικής αμαξοστοιχίας επί της οποίας εταξείδευαν 50 Έλληνες υπήκοοι συλληφθέντες υπό των στρατιωτικών αρχών κατοχής. Οι εν λόγω Έλληνες ως και οι Ιταλοί караμπινιέροι οι οποίοι τους συνώδευαν, εκάησαν ζωντανοί από τας φλόγας αίτινες περιέζωσαν τα βαγόνια. Οι τοιούτον οικτρόν θάνατον ευρόντες Έλληνες πολίται άπαντες καταδικασθέντες μετεφέροντο την 31-5-43 από τας φυλακάς Αβέρωφ εις το στρατόπεδον συγκεντρώσεως Λαρίσης.

Ούτω διά μίαν ακόμη φοράν, οι αντάρται απεδείχθησαν εμφορούμενοι από ηθικήν πώρωσιν και συγεράν αδιαφορίαν έναντι των πραγματικών συμφερόντων της πατρίδος των. Με ψυχράν προμελέτην απηνθράκωσαν 50 άτυχείς συμπατριώτας των, οι οποίοι ήδη απευθύνουν προς τους Έλληνας το ερώτημα: «Εάν οι Έλληνες δεν αισθάνονται κανένα οίκτο προς τους ομοφύλους των, πώς είναι δυνατόν να ισχυριθή τις, ότι αι Δυνάμεις Κατοχής θα ηδύνατο επιδείξουν εφεξής υπομονήν έναντι των ανταρτών οι οποίοι με τόσην εγκληματικήν επιμονήν δρώσιν εναντίον αυτών;»

ΝΕΟΝ ΕΓΚΛΗΜΑ ΤΩΝ ΑΝΤΑΡΤΩΝ ΑΠΗΝΘΡΑΚΩΘΗΣΑΝ 50 ΕΛΛΗΝΕΣ

ΑΘΗΝΑΙ. Μία νέα πράξις σαμποτάζ διεπράχθει υπό των ανταρτών επί της σιδηροδρομικής γραμμής Αθηνών—Θεσσαλονίκης. Ούτοι επροκάλεσαν τον εμπρησμόν στρατιωτικής αμαξοστοιχίας επί της οποίας εταξείδευαν και 50 Έλληνες υπήκοοι συλληφθέντες υπό των στρατιωτικών αρχών κατοχής. Οι εν λόγω Έλληνες ως και οι Ιταλοί караμπινιέροι οι οποίοι τους συνώδευαν, εκάησαν ζωντανοί από τας φλόγας αίτινες περιέζωσαν τα βαγόνια. Οι τοιούτον οικτρόν θάνατον ευρόντες Έλληνες πολίται άπαντες καταδικασθέντες μετεφέροντο την 31—5—43 από τας φυλακάς Αβέρωφ εις το στρατόπεδον συγκεντρώσεως Λαρίσης.

Ούτω διά μίαν ακόμη φοράν, οι αντάρται απεδείχθησαν εμφορούμενοι από ηθικήν πώρωσιν και συγεράν αδιαφορίαν έναντι των πραγματικών συμφερόντων της πατρίδος των. Με ψυχράν προμελέτην απηνθράκωσαν 50 άτυχείς συμπατριώτας των, οι οποίοι ήδη απευθύνουν προς τους Έλληνας το ερώτημα: «Εάν οι Έλληνες δεν αισθάνονται κανένα οίκτο προς τους ομοφύλους των, πώς είναι δυνατόν να ισχυριση τις, ότι αι Δυνάμεις Κατοχής θα ηδύνατο επιδείξουν εφεξής υπομονήν έναντι των ανταρτών οι οποίοι με τόσην εγκληματικήν επιμονήν δρώσιν εναντίον αυτών;»

Ο ΕΛΑΣ γίνεται τακτικός στρατός: στο 36ο Σύνταγμα

Με την προσχώρηση του στρατηγού Σαράφη στον ΕΛΑΣ έγιναν συντάγματα και μεραρχίες. Η 13η Μεραρχία είχε έδρα το ελεύθερο Καρπενήσι. Το 36ο Σύνταγμα είχε έδρα το Γαρδίκι.

Μείναμε εκεί αρκετές ημέρες. Μια μέρα λάβαμε διαταγή να πάμε στην Παλαιά Γιαννιτσού. Εκεί άρχισε να γίνεται λόγος για κάποιο σαμποτάζ, που θα κάναμε στη σιδηροδρομική γραμμή. Είχαμε λάβει εντολή από τον Άρη να κόψουμε τη σιδηροδρομική γραμμή. Ξεκινήσαμε το πρωί, βαδίζοντας μέσα στο δάσος, ανατολικά. Το μεσημέρι φτάσαμε γύρω στα 800-900 μέτρα από τη γραμμή βόρεια της Γαλαρίας του Κούρναβου. Εκεί μάθαμε ότι το βράδυ θα ανατινάζαμε τη Γαλαρία και μας ανακοίνωσαν το σχέδιο της επιχείρησης.

Θα χωριζόμαστε σε 4 ομάδες. Η μία ομάδα δεξιά της γραμμής προς το Κούρναβο, καμιά 300 μέτρα από το στόμιο της Γαλαρίας, με αποστολή να χτυπήσει τυχόν περίπολο ή άλλο ιταλικό τμήμα που θα ερχόταν προς το στόμιο της Γαλαρίας. Η 2η ομάδα θα πήγαινε 300 μέτρα από το στόμιο της Γαλαρίας, προς το Νυζερό, με την ίδια αποστολή. Σ' αυτή την ομάδα ήμουν και εγώ. Η 3η ομάδα, ήταν η εφεδρεία, για κάθε απρόβλεπτο ενδεχόμενο. Η 4η ομάδα είχε τα εκρηκτικά. Σ' αυτήν υπεύθυνος και αρχηγός των σαμποτέρ ήταν ο καπετάν Λάμπρος (Σπύρος Μπέκιος) από το Μαυρίλο. Κατά το σούρουπο ξεκινήσαμε για την αποστολή μας. Δεν ήμασταν μακριά από τον αντικειμενικό στόχο μας και φτάσαμε το κάθε τμήμα στο καθορισμένο μέρος και φτιάξαμε πρόχειρα τις θέσεις μας. Σε λίγο, απρόοπτα, έρχεται τρένο. Πέσαμε όλοι πρηνηδόν, ακίνητοι. Τα φώτα του τρένου περνούσαν δίπλα μας και χύνονταν στη Γαλαρία. Σε λίγο ακούμε το αγκομαχητό του τρένου που ερχόταν απ' το Λιανοκλάδι. Για μια στιγμή ελαττώνεται το αγκομαχητό και το τρένο μπήκε στη Γαλαρία. Σε δευτερόλεπτα βλέπουμε από το στόμιο της Γαλαρίας να βγαίνει μια τεράστια λάμψη. Ένας δαιμονισμένος κρότος ακούστηκε και σείστηκε ο τόπος, σαν να έγινε ΣΕΙΣΜΟΣ.

Μετά την ανατίναξη φύγαμε και πήγαμε στη Ρεντίνα, όπου ήταν η προσωρινή έδρα του Αρχηγείου μας.

Στις 6 Ιουνίου οι Ιταλοί εκτέλεσαν για αντίποινα στο Κούρναβο 106 πατριώτες. Η ζημιά που τους κάναμε ήταν μεγάλη. Το τρένο μετέφερε ένα ιταλικό τμήμα από 600-700 άντρες, πυρομαχικά και βενζίνη. Όλα έγιναν στάχτη.

Στη Ρεντίνα κάθε μέρα είχαμε γυμνάσια στα γύρω υψώματα και το πέσε κάτω-σήκω επάνω και το τρέξιμο με κούραζαν πολύ και πονούσε το τραύμα μου.

Στα μέσα του Ιουλίου ήλθε στο τάγμα μας ένας Εγγλέζος με διάφορα υλικά και μια ωραία πρωία μπήκαμε στη γραμμή και ξεκινήσαμε προς το Δεριλί Νυζερό. Όταν φτάσαμε 2 χιλιόμετρα από τη σιδηροδρομική γραμμή, σε ένα δάσος, σταματήσαμε λίγο έξω από το χωριό Δεριλί. Εκεί μας ανακοίνωσαν ότι έχουμε διαταγή να μην αφήσουμε να περάσει τρένο μια εβδομάδα από τη γραμμή Καϊτσα-Δεριλί-Κούρναβο. Το ίδιο βράδυ πλησιάσαμε τη σιδηροδρομική γραμμή. Αφήσαμε πιο κάτω μια διμοιρία να καλύψει την υποχώρησή μας και όλοι οι υπόλοιποι ακροβολιστήκαμε και πλησιάσαμε τη γραμμή. Ο Άγγλος θα ανατίναζε μια μικρή γέφυρα και ένα τρένο κι εμείς θα καταλαμβάναμε το τρένο για να πάρουμε τα εφόδια. Ακροβολισμένοι όπως ήμασταν περάσανε δυο τρένα, αλλά καμιά ενέργεια δική μας. Ξάφνου ερχόταν ένα τρένο από τη μεριά της Καϊτσας και σε δευτερόλεπτα η νύχτα έγινε μέρα. Ένας τρομακτικός κρότος ακούστηκε και αμέσως το βαγόνι με τη βενζίνη πήρε φωτιά και άρχισαν οι εκρήξεις από τα πυρομαχικά. Πραγματικός χαλασμός. Δίπλα μου έπεσε μια ολόκληρη πόρτα βαγονιού και ακούω μια φωνή δίπλα μου: «Φύγετε, φύγετε, το τρένο έχει πυρομαχικά». Υποχωρήσαμε μέσα στον κάμπο και κάθε λίγο τα αέρια μιας δυνατής έκρηξης μας ρίχνανε κάτω. Πραγματική κόλαση φωτιάς και σιδήρου. Όσο ν' απομακρυνθούμε 200 -300 μέτρα υποφέραμε πολύ. Αλλά όταν φτάσαμε στις πρώτες ραχούλες και από εκεί βλέπαμε τις εκρήξεις του τρένου ήταν κάτι που δεν περιγράφεται. Το τρένο ήταν γεμάτο πυρομαχικά, βόμβες αεροπλάνων, τορπίλες και βενζίνη. Βλέπαμε την έκρηξη και τα πυρακτωμένα κομμάτια που εκτοξεύονταν σαν ομπρέλα, οπότε σε δευτερόλεπτα έρχονται τα αέρια της τρομερής έκρηξης, που ΑΝ ήμασταν όρθιοι θα μας έριχναν κάτω.

Αυτό συνεχίστηκε όλη τη νύχτα. Έλαμπε ο κάμπος, η δε λάμψη φαινόταν από πολύ μακριά, ακόμα κι απ' το Βελούχι. Φαινόταν σαν να ανέτειλε ο ήλιος, έλαμπε όλη η οροσειρά της Όθρυς. Την άλλη μέρα, μόλις ξημέρωσε, οχυρωθήκαμε στα υψώματα, λίγο δεξιά του Δεριλιού. Στήσαμε τον όλμο και περιμέναμε στις καμουφλαρισμένες θέσεις μας για να μη φαινόμαστε και από τα αεροπλάνα. Πριν από το μεσημέρι, από τη μεριά της Καϊτσας έρχεται πάνω στη γραμμή ένας μεγάλος γερανός. Κατέβηκαν 3-4 και προσπαθούσαν να τραβήξουν τα καμένα σίδερα από τη γραμμή.

Αρχίσαμε να τους ρίχνουμε με τον όλμο μας. Πρώτο, δεύτερο, τρίτο βλήμα έσκασε δίπλα στον γερανό. Σταμάτησαν την εργασία και σε καμιά ώρα άρχισαν πάλι να εργάζονται. Πάλι ένα βλήμα σκάει δίπλα τους και κρύφτηκαν. Αυτό συνεχίστηκε μέχρι το βράδυ, οπότε έφυγαν.

Την άλλη μέρα, το γιόμα, έρχονται από τη μεριά της Λάρισας 3-4 τανκς και άρχισαν να ρίχνουν με τα πυροβόλα τους στους γύρω λόφους, χωρίς να μπορούν, λόγω του εδάφους, να φθάσουν έως τις θέσεις μας. Στη γραμμή έφτασε πάλι ο γερανός. Πάλι εμείς ένα βλήμα όλμου. Από τα τανκς βγήκαν 10-12 Γερμανοί και κινήθηκαν προς το χωριό Δεριλί. Στείλαμε μια διμοιρία και τους κυνήγησε. Έφυγαν προς τα τάνκς. Την τρίτη μέρα ήλθαν τρία αεροπλάνα. Γύριζαν από πάνω μας και με τα μυδράλιά τους πολυβολούσαν τα υψώματα γύρω μας. Μόλις άρχισαν να δουλεύουν στη γραμμή τους χτυπούσε ο όλμος. Σκύλιασαν τα αεροπλάνα, που δεν μπορούσαν να ανακαλύψουν πού ήμασταν. Το απόγευμα έφυγαν τα αεροπλάνα και μας φέρανε λίγο ψωμί. Έπειτα από τρεις ημέρες μας φέρανε τα νέα ότι οι Σύμμαχοι αποβιβάστηκαν στη Σικελία.

Μάθαμε ότι τα σαμποτάζ στη σιδηροδρομική γραμμή ήταν πολλά. Δεν έπρεπε να κυκλοφορήσει κανένα τρένο για να νομίσουν οι Γερμανοί ότι η απόβαση των Συμμάχων θα γίνει στην Ελλάδα.

Τώρα πλέον έληξε η αποστολή μας και με το σουρούπο αρχίσαμε να τα μαζεύουμε και γυρίσαμε στη Ρεντίνα. Πάλι γυμνάσια στους γύρω λόφους και το απόγευμα τραγούδια στο χωριό. Τώρα μάθαμε πιο πολλά. Το «Βροντάει ο Όλυμπος», το «Εμπρός ΕΛΑΣ για την Ελλάδα» και πολλά άλλα. Το τραύμα όμως με ενοχλούσε πολύ και ο γιατρός, ο Μπελής και ο Περικλής αποφάσισαν να με στείλουν στο 36ο Σύνταγμα στο Γαρδίκι. Πήρα φύλλο πορείας για το Γαρδίκι. Πέρασα κι από το χωριό μου και σε 2-3 μέρες παρουσιάστηκα στο 36ο Σύνταγμα. Συνταγματάρχης ο Θύμιος Ζούλας, μόνιμος αξιωματικός, πολιτικός ο Αριστείδης Θηβαίος (Λουκάς Καθούλης). Με τακτοποίησαν στον Λόχο Διοικήσεως και έπειτα από λίγες μέρες, μαζί με άλλους 4 μας βάλανε υπηρεσία επί 24ώρου βάσεως στα τηλέφωνα. Τον καιρό που ήμουνα στο Γαρδίκι οι Άγγλοι εξόπλισαν το Τάγμα Θανάτου της 13ης Μεραρχίας, με σύγχρονο οπλισμό, που έριξαν τα αεροπλάνα στο αεροδρόμιο της ανατολής. Τον χειμώνα του '43 προς '44 το σύνταγμα πήγε στον Τυμφρηστό και την άνοιξη πήγαμε στο Μαυρολιθάρι.

Πηγή: Κώστας Γκέκας, Ένας ανταρτάκος από το Παλιόκαστρο, Αρχεία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας, Μαρτυρίες VI, Βιβλιόραμα, 2006

Η ανατίναξη της σήραγγας του Κούρνοβου (Του Αντρέα Κέδρου)

Η αντρειωμένη συμμετοχή του ΕΛΑΣ στην ανατίναξη της Γέφυρας του Ασωπού είχε ως συνέπεια, σαν αντιστάθμισμα, την ανατίναξη της σήραγγας στο Κούρνοβο από τις δυνάμεις του ΕΛΑΣ.

Στο μεταξύ, το Γενικό Στρατηγείο του ΕΛΑΣ έχει αποφασίσει ν' αντισταθμίσει την άρνησή του να πάρει μέρος στην επιχείρηση του Ασωπού μ' ένα σαμποτάζ μεγάλης ολκής: Την καταστροφή της σήραγγας του Κούρνοβου.

Το σαμποτάζ αυτό το αναλαμβάνουν, για τη νύχτα της 1ης με 2ας Ιουλίου, ένα τμήμα σκαπανέων του ΕΛΑΣ, με προστασία από αποσπάσματα που εξαρτιόνταν από τη Διοίκηση του Δομοκού. Η σήραγγα του Κούρνοβου με μήκος 510 μέτρα ανατινάζεται τη στιγμή που έχει μπει σ' αυτήν ένα τραίνο που μεταφέρει Ιταλοί: αξιωματικούς και στρατιώτες, καθώς και πολεμικό υλικό. Το αποτέλεσμα από τα εκρηκτικά που χρησιμοποιούν οι αντάρτες είναι ασήμαντο μπροστά σ' εκείνο που προκαλούν τα πυρομαχικά που ανατινάζονται μέσα στο τραίνο. Συνέπεια είναι ένα φρικτό μακελειό. Περίπου 60 Ιταλοί κατακομματιάζονται, κυριολεκτικά αφανίζονται, από την υπόγεια έκρηξη και την ασύλληπτη πίεσή της. Και σήμερα, που έχουν περάσει πάνω από είκοσι χρόνια, δεν μπορεί παρά ν' ανατριχιάζει κανείς όταν συλλογίζεται αυτή την ανατίναξη - μια από τις πιο φονικές, σίγουρα που έγιναν στην κατεχόμενη Ευρώπη-, αντάξια των δαντικών οραμάτων ή ενός Γκόγια, όταν ζωγραφίζει τις καταστροφές του πολέμου.

Τ' αντίποινα δεν αργούν. Στις 4 Ιουνίου, σημαντικές δυνάμεις Καραμπινιέρων μπαίνουν στο στρατόπεδο συγκέντρωσης της Λάρισας. Σ' αυτό το στρατόπεδο είναι κλεισμένοι κάπου 1.500 Κρητικοί, που είχαν πιαστεί στη διαδήλωσή τους τον Ιούλιο του 1941, στην Αθήνα, όπου ζητούσαν τον επαναπατρισμό τους. Στο ίδιο στρατόπεδο κρατούνται κομμουνιστές, εξόριστοι αρχικά στην Ακροναυπλία, καθώς και χιλιάδες πατριώτες, ύποπτοι πως ανήκαν στο ΕΑΜ. Ο Διοικητής διαβάζει στους συγκεντρωμένους έναν κατάλογο από ονόματα συνολικά 106. Οι περισσότεροι απ' αυτούς που φωνάζονται κατάγονται από την περιοχή. Τους λένε να μαζέψουν τα πράγματα τους και να είναι έτοιμοι για αναχώρηση.

Στις 5 Ιουνίου, τα χαράματα, οι 106 κρατούμενοι στοιβάζονται σε καμιόνια, αλλά έρχεται αντίθετη διαταγή και, στα μισά του δρόμου για τον προορισμό τους, τα καμιόνια γυρίζουν πίσω και ξαναφέρνουν τους κρατουμένους στο στρατόπεδο. Στις 6 Ιουνίου, καινούργια αναχώρηση, αυτή τη φορά με ισχυρή στρατιωτική συνοδεία. Οι κρατούμενοι οδηγούνται σ' έναν ημικυκλικό τόπο. Τα εκτελεστικά αποσπάσματα παίρνουν θέσεις στα γύρω υψώματα. Οι κρατούμενοι καταλαβαίνουν. Μέσα στην ανίσχυρη οργή τους, μερικοί απ' αυτούς ξεσκίζουν τα ρούχα τους, πετούν τα λεφτά τους και τσακίζουν τα ρολόγια τους με τα τακούνια τους.

Άλλοι βρίζουν τους Ιταλούς και τους προλέγουν το τέλος του φασισμού, άλλοι ακόμα τραγουδούν επαναστατικά τραγούδια και το παλιό τραγούδι των Κλεφτών κι Αρματολών:

Στη στεριά δε ζει το ψάρι
ούτ' ανθός στην αμμουδιά
και οι Έλληνες δε ζούνε
δίχως την ελευθεριά...
Τραγουδούν και χορεύουν ακόμα, όταν τα φασιστικά πολυβόλα αρχίζουν να θερίζουν τις πυκνές γραμμές τους

Υποσημειώσεις

1. Η Εθνική Αντίσταση 1940-44, Ε' Έκδοση, Εκδόσεις Θεμέλιο, Τόμος Α', σελ. 317-318.

2. Πιθανολογείται ότι πρόκειται για Ιούνιο και όχι Ιούλιο 1943, δηλ. πριν την επιχείρηση Ασωπού.

3. Σύμφωνα με το ημερολόγιο της Ανώτατης Διοίκησης της Βέρμαχτ (βλ. Αντρέα Κέδρου, ως άνω, σελ. 343): «3 Ιουνίου: [...] Συμπληρωματική αναφορά για τη σιδηροδρομική απόπειρα τον Νεζερού: 92 Ιταλοί και 60 κρατούμενοι Έλληνες νεκροί, μεγάλος αριθμός εξαφανισθέντων. Στη Λάρισα τουφεκίστηκαν γι' αντίποινα 100 κομμουνιστές του στρατοπέδου συγκέντρωσης...».

Πρόκειται για την ανατίναξη του Κούρνοβου. Τα ντοκουμέντα της Αντίστασης; μιλούν για περίπου 600 νεκρούς. Όπως οι Γερμανοί δεν υπολογίζουν τους «εξαφανισθέντες». που εξαιτίας των υπόγειων εκρήξεων των βαγονιών με τα πυρομαχικά πρέπει να ήταν εξαιρετικά πολυάριθμοι, η διαφορά ανάμεσα στους δύο υπολογισμούς είναι λιγότερο μεγάλη απ' ό,τι φαίνεται. Αντίθετα, οι 60 Έλληνες κρατούμενοι για τους οποίους μιλά το γερμανικό ανακοινωθέν θα μπορούσαν να είναι εκείνοι που μεταφέρονταν στα βαγόνια-κλούβες, όπου οι Γερμανοί έκλειναν έλληνες φυλακισμένους κι ομήρους και που τοποθετημένα μπροστά από την ατμομηχανή, προορίζονταν ν' ανατιναχθούν πρώτα, σε ενδεχόμενη απόπειρα εναντίον του τραίνου. Η απαίσια αυτή τακτική, που οι Γερμανοί πίστευαν πως θ' αποθάρρυνε τις επιθέσεις των ανταρτών, στάθηκε κανόνας, ως το τέλος της Κατοχής.

4. «Η θυσία των 106 στο Κούρνοβο», στο περιοδικό Εθνική Αντίσταση συλλογή Τρίτη, Δεκέμβριος 1962, σελ. 295-296.

Πηγή: «Η ιστορία της Εθνικής Αντίστασης στη γούρνα μας, 1941-1944 – Παρνασσός-Καλλιδρομο-Οίτη-Γκίονα», Πολιτιστικός Σύλλογος Σκαμνού Φθιώτιδας, Αθήνα 2008

Επιμέλεια-Ανάρτηση: Τάκης Ευθυμίου

Πηγή: Φθιωτικός Τυμφριστός/http://fthiotikos-tymfristos.blogspot.gr/2013/10/blog-post_24.html

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ/Επεισόδιο:007 | ΦΟΥΝΤΩΝΟΥΝ ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ 1943

<http://www.ert-archives.gr/V3/public/main/page-assetview.aspx?tid=0000008122&tsz=0&autostart=0>

Κεφάλαιο 50/Πλάνα από την περιοχή του Κούρνοβο Φθιώτιδας. Ο αφηγητής αναφέρεται στη μαζική εκτέλεση στο Κούρνοβο, στις 6 Ιουνίου 1943, 106 κρατουμένων από το στρατόπεδο της Λάρισας σε αντίποινα της προηγηθείσας επιχείρησης ανατίναξης τρένου στη σήραγγα του Κούρνοβου.

Κεφάλαιο 51/Ο ΠΕΤΡΟΣ ΠΑΤΡΕΛΗΣ, κρατούμενος του στρατοπέδου Λάρισας, θυμάται το πρωινό που οι Γερμανοί απομάκρυναν μέρος κρατουμένων, μεταξύ άλλων και τον ίδιο, από το στρατόπεδο της Λάρισας, για να τους οδηγήσουν στην εκτέλεση, και τη διαδρομή τους προς το εκτελεστικό απόσπασμα. Εμβόλιμες φωτογραφίες από τη Λάρισα της εποχής.

Κεφάλαιο 52/Πλάνα από το επιτύμβιο προς τιμήν των πεσόντων εκτελεσμένων στην περιοχή του Κούρνοβο, με επίγραμμα του ΓΙΑΝΝΗ ΡΙΤΣΟΥ. Ο αφηγητής αναφέρει ότι ο ΠΕΤΡΟΣ ΠΑΤΡΕΛΗΣ και ένας συγκρατούμενός του, δεν εκτελέστηκαν γιατί προορίζονταν για τις Φυλακές Αβέρωφ.

Κεφάλαιο 53/Ο ΑΝΤΩΝΗΣ ΦΛΟΥΤΖΗΣ, κρατούμενος, γιατρός στρατοπέδου Λάρισας, αναφέρεται στον συγκλονιστικό θάνατο των κρατουμένων στο Κούρνοβο Φθιώτιδας

Τιμώντας την μνήμη του Παντελή Πουλιόπουλου

Στις 6 Ιουνίου, στο Κούρνοβο ανάμεσα στους 106 εκτελεσμένους ήταν και οι διεθμιστές τροτσκιστές Παντελής Πουλιόπουλος, Γιάννης Μακρής, Νώντας Γιαννακός, Γιάννης Ξυπόλυτος , και ο τροτσκιστής αρχειομαρξιστής Δημήτρης Λαμπρόπουλος.

Ο τροτσκιστής δικηγόρος Παντελής Πουλιόπουλος (10 Μαρτίου 1900 - 6 Ιουνίου 1943) ήταν ο πρώτος Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας (1924 ως το 1926) πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Παλαιών Πολεμιστών και Θυμάτων Στρατών (<http://www.ionikienotita.gr/?p=6561>) και ιδρυτή του τροτσκιστικού ρεύματος στην Ελλάδα.

Ο ίδιος και η οργάνωση του στάθηκαν επικριτικά στην Αντίσταση .

Τιμώντας την μνήμη του , παραθέτω απόσπασμα από το βιβλίο του συγκρατούμενού του ΚΩΣΤΑ ΚΑΣΤΡΙΤΗ (*ψευδώνυμο του Λουκά Καρλιάφη(1905-2003) «ΑΠ΄ΤΗΝ ΑΚΡΟΝΑΥΓΙΑ ΣΤΟ ΝΕΖΕΡΟ»*).

« Ξημερώματα 6 του Ιούνη, χτύπησε το εγερτήριο σάλπισμα. Τους ξαναφώναξαν με τον κατάλογο. Ήταν το τελευταίο τους «παρόν» στη ζωή και το πρώτο στην αιωνιότητα.

Τα καμιόνια είχαν ξανάρθει. Η διαταγή της αναχώρησης όμως αργούσε αναμονή κράτησε ως το μεσημέρι. Αυτό ήταν το μεγαλύτερο βασανιστήριο απ' όσα γνώρισαν στα μπουντρούμια της Ασφάλειας. Η αγωνία άγγιζε όχι μόνο τους 106 , αλλά και τις 3000 των κρατουμένων. Έπρεπε όμως νάρθει η ώρα που τινάχτηκε το τούνελ κι έγινε αυτό το "ένδοξο" σαμποτάζ.

Τέλος ήρθε η ώρα. Δώθηκε η διαταγή για το τελευταίο ξεκίνημα. Στους θαλάμους οι αθάνατοι ήρωες του Νεζερού αγκαλιάζονταν και αγκάλιαζαν ένα-έναν χωριστά τους συντρόφους.«Γεια σας παιδιά!» «Καλή λευτεριά»

Οι σκηνές του αποχωρισμού ήταν δραματικότερες. Δεν είχαν τον χαρμόσυνο χαρακτήρα όπως οι «ειρηνικές» εποχές των μεταγωγών απ' τις φυλακές κι εξορίες. Ήταν επαναστατικό και μνημειώδες. Σταλινικοί και τροτσκιστές , βάδισαν σαν να είναι ένα. Περήφανοι. Ατρόμητοι.

Όταν έφτασαν οι μελλοθάνατοι στο Κούρνοβο –γράφει ο Ολύμπιος στην «ΛΑΡΙΣΑ»- (αναφορά στο άρθρο της εφ. ΛΑΡΙΣΑ της 25/6/1979) τους παρέταξαν σε μια πλαγιά του λόφου. Απέναντι τους είχαν στηθεί με τα πολυβόλα οι εκτελεστές. Λίγο πριν αρχίσουν να κροταλίζουν, ο Π. Πουλιόπουλος φώναξε σε Ιταλική γλώσσα: «Εσείς μάθατε να περιφρονείτε την ζωή. Εμείς περιφρονούμε τον θάνατο »

Ένας Ιταλός αντιφασίστας της ταξιαρχίας «Πινερόλο», που κατά την κατάρρευση της Ιταλίας παραδόθηκε στον ΕΛΑΣ με το σύνολο των ανδρών της και 8 χιλ. άλογα, και ο οποίος ανήκε στο εκτελεστικό απόσπασμα στο Νεζερό, περιέγραψε την εκτέλεση μπροστά στους υπεύθυνους του ΕΛΑΣ στο στρατόπεδο των αιχμαλώτων, όπου και η έδρα της Σχολής Αξιωματικών του ΕΛΑΣ, εθελοντικά παρουσιαζόμενος:

«Ο Π. Πουλιόπουλος κράτησε ηρωική στάση. Και μίλησε στην γλώσσα των Ιταλών:..Δολοφονώντας εμάς –είπε- δολοφονείτε τον εαυτό σας και χτυπάτε την ιδέα για την σοσιαλιστική επανάσταση»!

....

Διετάχτηκαν "πυρ". Μα κανένας δεν σήκωσε όπλο. Ήταν όλοι τους τόσο συγκινημένοι! Ο επι κεφαλής φασίστας, έβγαλε τότε το πιστόλι, όρμησε κατά πάνω στον Πουλιόπουλο και τον δολοφόνησε. Ένας κολοσσιαίος δρυς έπεσε...

Οι άλλοι δικοί μας, ο Ξυπόλυτος, ο Μακρής, ο Γιαννάκος κι ο Λαμπρόπουλος, θερίστηκαν δίπλα στον Παντελή. Κι όλοι μαζί πέρασαν στον θρύλο...

Το φασιστικό χτήνος έδωσε διαταγή για αναχώρηση σύντομη. Λες και τον κυνήγαγαν τα θύματά του. Τα πτώματα έμειναν άταφα. Και μόνο ύστερα από τρία δωδεκάωρα οι χωρικοί απ' τον Αη-Στέφανο πήγαν και τα έθαψαν σένα κοινό λάκκο...»

(Το πλήρες κείμενο <https://www.marxists.org/history/etol/revhist/backiss/vol3/no3/acrocamp2.html>

και <https://www.scribd.com/doc/166301751/%CE%9B-%CE%9A%CE%B1%CF%81%CE%BB%CE%B9%CE%AC%CF%86%CF%84%CE%B7-%CE%91%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%91%CE%BA%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B1%CF%85%CF%80%CE%BB%CE%AF%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CE%9D%CE%B5%CE%B6%CE%B5%CF%81%CF%8C>

<https://www.scribd.com/doc/166301751/%CE%9B-%CE%9A%CE%B1%CF%81%CE%BB%CE%B9%CE%AC%CF%86%CF%84%CE%B7-%CE%91%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%91%CE%BA%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B1%CF%85%CF%80%CE%BB%CE%AF%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CE%9D%CE%B5%CE%B6%CE%B5%CF%81%CF%8C>

<https://www.scribd.com/doc/166301751/%CE%9B-%CE%9A%CE%B1%CF%81%CE%BB%CE%B9%CE%AC%CF%86%CF%84%CE%B7-%CE%91%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%91%CE%BA%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B1%CF%85%CF%80%CE%BB%CE%AF%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CE%9D%CE%B5%CE%B6%CE%B5%CF%81%CF%8C>

<https://www.scribd.com/doc/166301751/%CE%9B-%CE%9A%CE%B1%CF%81%CE%BB%CE%B9%CE%AC%CF%86%CF%84%CE%B7-%CE%91%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%91%CE%BA%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B1%CF%85%CF%80%CE%BB%CE%AF%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CE%9D%CE%B5%CE%B6%CE%B5%CF%81%CF%8C>

<https://www.scribd.com/doc/166301751/%CE%9B-%CE%9A%CE%B1%CF%81%CE%BB%CE%B9%CE%AC%CF%86%CF%84%CE%B7-%CE%91%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%91%CE%BA%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B1%CF%85%CF%80%CE%BB%CE%AF%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CE%9D%CE%B5%CE%B6%CE%B5%CF%81%CF%8C>

Εργάτες, υπάλληλοι, βιοπαλαιστές: Οι δήμοι ιμπεριαλιστές της κατοχής εξοντώνουν συστηματικά τους πιδ διαλεχτούς αγωνιστές της επανάστασης! Ξεσηκωθείτε σ' ένα κίνημα διαμαρτυρίας με άπεργίες, στάσεις, διαδηλώσεις! Απαιτείστε τη γενική άμνηστία για τους αιχμαλωτισμένους στα στρατόπεδα και φυλακισμένους μοχητές της τάξης μας! Συναδελφωθείτε με τους γερmano-ιταλούς φαντάρους! Κάτω ο ιμπεριαλιστικός πόλεμος! Κάτω ο παγκόσμιος καπιταλισμός που τον γεννά! Ζήτω η Παγκόσμια Σοσιαλιστική Επανάσταση και το έπιτελετο της: η 4η Διεθνής!

ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΟΙ ΟΛΟΥ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ, ΕΝΩΘΕΙΤΕ!

ΔΙΕΘΝΙΣΤΗΣ

Όργανο της Κεντρικής Επιτροπής του Κόμματος Κομμουνιστών—Διεθνιστών Ελλάδας (Έλληνικό Τμήμα 4ης Διεθνούς).

Β' περίοδος. Φύλλο 1

Ιούνης 1943

Τιμή φύλλου δραχ. 300

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΔΟΛΟΦΟΝΗΜΕΝΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΜΑΣ

Ένα ήραδικό έγκλημα, ψύχραμα προμελετημένο. Έγινε αυτές τις μέρες από τους μιλιταριστές δήμιους του Μουσολίνι και του Χίτλερ. Έξατόν είκοσι όχτώ πολιτικοί κρατούμενοι στο στρατόπεδο της Λάρισης κι' άλλου όδηγήθηκαν μαροστά στο έπιτελεστικό απόσπασμα. Τουφεξίστηκαν στο Νεζερό με την πρόφαση των «αντιποίνων» για μιá πράξη σαμποτάζ που ούτε κίν διανοήθηκαν να την έπιτελέσουν, πράξη που είχε έντελώς ξένη προς την πολιτική και τις μέθοδες πάλης του επαναστατικού προλεταριάτου. Ανάμεσα σ' αυτούς βρίσκονται πολλοί κομμουνιστές-διεθνιστές, μέλη του Κόμματός μας και της 4ης Διεθνούς. Το πολύτιμο αίμα δοκιμασμένων αγωνιστών του προλεταριάτου πόισε κι' αυτή τη φορά το δένδρο της σοσιαλιστικής επανάστασης. Οι σ. μας Παντέλης Πουλιόπουλος, Γιαννακός και Σπύλιος με άπλοχριά, με άφθαστο ήρωισμό, πρόσφεραν κι' αυτή τους τη ζωή όλοκαύτωμα στο μεγάλο σκοπό της παγκόσμιας σοσιαλιστικής επανάστασης. Όλοκληρη ή ζωή τους είχε γεμάτη από άγώνες, διώξεις, φυλακίσεις, έξορίες. Τα τελευταία τους χρόνια τα πέρασαν πρώτα στην Άκροναυαλία, το ματοβαμένο αυτό κάτεργο της δικτατορίας της 4ης Αυγούστου, κι' έπειτα

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΠΟΥΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

στα στρατόπεδα αιχμαλώτων των γερμανοιταλών φασιστών. Μιά ήρωική ζωή που στερωνόθηκε μ' ένα ήρωικό θάνατο. Τα σπασμοδικά και τρομοκρατικά μέτρα του άξονικού ιμπεριαλισμού είναι μιá ακόμη ένδειξη της άδιέξοδης κατάστασής του. Το φάσμα της προλεταριακής επανάστασης διαγράφεται τώρα καθαρά στον όρίζοντα της χιτλεροκρατούμενης, της πεινασμένης, της κατασπαραγμένης Έδρώπης. Αυτό είναι ο έφιάλτης του Χίτλερ και του Μουσολίνι, ο έφιάλτης της ευρωπαϊκής και της παγκόσμιας κεφαλαιοκρατίας. Η καταγώδης κατάρρευση του Άξονα στις άφρικανικές έκστρατευτικές του έπιχειρήσεις, ή νικηφόρα έπιθετική έξορμηση του Κόκκινου Στρατού το χειμώνα που πέρασε στο άνατολικό μέτωπο, το σβύσιμο της πολεμικής ψύχωσης του γερmano-ιταλού στρατιώτη, ή άγανάκτηση για το συνεχιζόμενο πό έμο που άρχίζει να εκδηλώνεται στις μάζες του γερμανικού και ιταλικού λαού, ή αντιπολεμική και αντικαπιταλιστική δραστηριοποίηση των ύποταγμένων στον Άξονα ευρωπαϊκών λαών— όλα αυτά δείχνουνε καθαρά ότι ή πυριτιδαποθήκη πάνω στην όποία οίκοδομήθηκε ή κυριαρχία του άξονικού ιμπεριαλισμού στην Έδρώπη βρίσκεται κοντά στη στιγμή της ανά-

Επιτύμβιο γραμμένο από το Γιάννη Ρίτσο:

«Οχι κραυγές και κλάματα / ιερή σιγή να φέξει / το χώρο ετούτο που έπεσαν / οι Άγιοι 106 / γερόντοι και ανταρτόπουλα / παιδιά της Ρωμιοσύνης / κάθε όνομα και ένα σπαθί / κ' ένα άστρο αδελφοσύνης / ωστόσο να 'ρθει η Λευτεριά / στάρι κι ανθό να σπείρει / και το θλιμμένο Κούρνοβο / να στήσει πανηγύρι / κ' οι 106 αδούλωτοι για πάντα αναστημένοι / φρουροί του δίκιου να ορθώσουν / μέσα στην οικουμένη».

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΤΡΙΩΤΩΝ ΟΥ
 ΕΠΙΒΑΛΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΝΕΛΛΑ
 ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
 9 ΙΟΥΝΙΟΥ 1826
 ΣΕ ΑΝΤΙΘΕΣΗ ΠΡΟ ΤΗΝ ΑΝΑΤΕΛΑΣΗ
 ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΤΩΝ ΚΟΥΡΝΟΒΩΝ

ΑΔΕΑΝΑΡΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ
 ΑΝΤΩΝΑΚΑΚΟΣ ΘΕΩΔ.
 ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΚΩΣΤΑΣ
 ΔΗΟΣΤΟΛΟΥ ΘΑΝΑΣΗΣ
 ΔΙΕΡ-ΑΔΑΙΟΣ ΑΛΕΞΗΤΟΣ
 ΑΧΙΛΛΕΥΣΙΑΝΗΣ ΠΑΤΡ.
 ΒΑΛΛΑΟΥΡΟΣ ΝΙΚΟΣ
 ΓΕΜΒΕΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ
 ΓΕΝΟΒΕΖΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
 ΓΡΑΦΙΛΙΑΝΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
 ΘΕΡΜΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΣ
 ΘΕΡΜΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
 ΓΚΑΛΙΝΑΚΟΣ ΝΕΝΤΙΑΣ
 ΓΚΕΛΑΡΦΟΥΛΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
 ΓΚΑΛΟΥΡΕΤΣΙΟΥΡΟΣ
 ΚΕΙΡΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
 ΓΕΙΟΚΑΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
 ΓΑΜΑΤΙΝΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
 ΓΚΟΥΒΑΣ ΠΙΕΡΟΣ
 ΓΚΡΑΤΣΙΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
 ΓΟΥΣΛΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
 ΓΡΑΦΑΣ ΚΡΗΜΙΔΗΣ
 ΓΡΗΓΟΡΑΚΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
 ΓΡΗΓΟΡΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
 ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤ.
 ΑΡΕΙΟΣ ΝΙΚΟΣ
 ΣΤΡΥΝΙΑΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
 ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΕΤΡ.
 ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΘΩΤΗΣ
 ΘΥΜΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
 ΚΑΠΠΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
 ΚΑΡΑΒΕΛΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
 ΚΙΚΟΥΡΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ
 ΚΛΕΙΔΑΡΑΣ ΠΑΝΟΣ
 ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
 ΚΟΥΜΑΝΤΑΡΟΣ ΔΗΜΗΤ.
 ΚΟΥΡΑΝΟΣ ΠΑΝΟΣ
 ΚΟΥΦΑΚΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΓΙΑΝΝΗΣ
 ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤ.
 ΛΑΜΠΡΟΥ ΛΑΜΠΡΟΣ
 ΛΑΣΚΑΣ ΠΕΤΡΟΣ
 ΛΑΧΑΝΑΣ ΗΛΙΑΣ
 ΛΕΜΟΝΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
 ΛΕΜΠΕΡΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
 ΛΙΑΚΟΣ ΚΩΣΤΑΣ
 ΛΟΥΤΙΝΗΣ ΘΑΝΑΣΗΣ
 ΛΥΜΠΕΡΑΚΙΑΝΗΣ ΛΕΩΝ
 ΛΩΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
 ΜΑΝΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ
 ΜΑΚΡΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
 ΜΑΚΡΥΤΙΑΝΝΗΣ ΠΡΑΞΙΤ.
 ΜΑΛΙΟΥΡΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΝΑΛΑΜΑΤΙΑΝΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
 ΜΑΜΑΓΙΑΣ ΝΙΚΟΣ
 ΜΑΜΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
 ΜΑΝΤΑΛΑΣ ΠΑΝΟΣ
 ΜΑΝΤΙΝΙΑΔΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ
 ΜΕΡΚΟΥΡΗΣ ΣΩΤΗΡΗΣ
 ΜΗΤΣΕΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
 ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΧΑΡΑΛ.
 ΜΟΥΡΑΤΗΣ ΠΡΙΑΜΟΣ
 ΜΟΥΡΑΤΙΑΝΗΣ ΒΑΣΙΛΗΜ.
 ΜΠΑΡΜΠΑΤΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΣ
 ΜΠΑΡΜΠΗΣ ΘΩΜΑΣ
 ΜΠΕΛΕΓΡΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
 ΜΠΙΣΤΕΚΕΑΣ ΑΥΚΟΥΡΙΟΣ
 ΜΠΟΚΟΛΑΣ ΚΩΣΤΑΣ
 ΜΠΟΚΟΣ ΣΩΤΗΡΗΣ
 ΜΠΟΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
 ΜΠΟΜΠΟΤΑΣ ΠΑΥΛΟΣ
 ΜΠΡΕΚΟΥΛΑΔΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
 ΜΠΟΥΓΑΤΣΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
 ΜΠΟΥΡΑΣ ΝΙΚΟΣ
 ΜΠΟΥΡΝΑΚΑΣ ΝΙΚΟΣ
 ΝΑΟΥΤΣΙΑΣ ΓΑΒΡΙΑΝΗΣ
 ΝΙΚΑΛΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
 ΝΟΒΑΣ ΣΩΤΗΡΗΣ
 ΝΟΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
 ΣΥΒΟΥΛΤΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
 ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
 ΠΑΓΙΩΝΗΣ ΘΑΝΑΣΗΣ
 ΠΑΝΑΓΙΟΥΠΟΥΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ
 ΠΑΝΙΔΗΣ ΝΙΚΟΣ
 ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΝΙΚΟΣ
 ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΙΩΡΓΟΣ
 ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΗΜ.
 ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣ.
 ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΟΣ
 ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΥ ΓΙΑΝΝΗΣ
 ΠΑΤΕΚΤΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ
 ΠΑΤΣΑΛΗΣ ΗΛΙΑΣ
 ΠΑΤΣΑΛΗΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ
 ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΤ.
 ΠΡΑΝΑΣ ΠΕΤΡΟΣ
 ΠΥΛΑΙΤΗΣ ΔΙΟΝΥΣΗΣ
 ΡΑΣΣΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
 ΡΟΥΤΣΙΚΗΣ ΣΠΥΡΟΣ
 ΣΚΥΛΙΤΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
 ΣΟΥΦΛΙΑΝΗΣ ΑΡΓΥΡΟΣ
 ΣΤΑΦΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ
 ΤΣΕΒΕΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
 ΤΣΙΤΣΙΩΝΗΣ ΗΛΙΑΣ
 ΧΑΣΙΩΤΗΣ ΠΡΟΣΔΡΟΜΟΣ
 ΧΡΥΣΟΣΠΙΑΝΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ